

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

3213 sayılı Maden Yasasının yürürlüğe girdiği 4.06.1985 yılından bu yana, bilhassa "Tahkim Yasası"nın kabulü sonrasında Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'na bağlı Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nce başta Bor, Petrol, Trona, Bakır, Çinko, Molibdenyum, Krom, Altın, Gümüş ve Lityum olmak üzere;

1- Değerli madenlerimizin işletim imtiyaz hakkının hangi yerli ve yabancı şirketlere hangi ölçütlerle verildiğinin,

2- İmtiyaz verilmiş olan yerli şirketlerin bilinen ve bilinmeyen yabancı ortaklıkları olup olmadığı, söz konusu şirketlerin kaç kilometrelik alanlar üzerinde işletim imtiyaz hakkına sahip oldukları, söz konusu imtiyazın belirli bir süre ile sınırlandırılıp sınırlandırılmadığının,

3-Bu şirketlerin Türkiye ekonomisine katkısının ne olduğunun,

4-Ülkemizde faaliyet gösteren yabancı şirketlerin maden ürünlerinin kullanıldığı ve katma değer yaratan herhangi bir teknolojiye sahip üretim tesislerinin varlığının,

5-Madenlerimizin ülkemizde mi işlenip değerlendirildiği yoksa işlenmeden ham olarak ihraç edildiği, ve bu hususun milli ekonomi üzerindeki kayıp yada kazanç yönündeki etkilerinin,

6-Bu kuruluşların topraklarımızdan çıkardıkları yada çıkarıp konsantre hale getirdikleri madenleri hangi ülke ve ülkeye ait sanayi tesislerine ihraç ettikleri, ihracatımızda ülkemizin alıcı karteli, yada kartelleri ile karşı karşıya olup olmadığının,

7-Ülkemizden yapılan maden ihracatında maden değeri üzerine doğrudan etkili olan tenör üzerinde bir kontrolün yapılıp yapılmadığı, Bu suretle ülkemizden kaçak kıymetli metal ve maden çıkışının olup olmadığının,

8- Ülkemizde çalışan yabancı maden şirketlerinin üretimleri içerisinde ileri teknolojiye kullanılan çok kıymetli olan ve her geçen gün önemi artan nadir elementlerin olup olmadığı (stronsiyum, toryum, kobalt, vanadyum, yitrium, bizmut, indiyum, renyum, platin ve platin grubu elementler gibi) ve bu elementleri belirleyecek analiz yöntem ve cihazlarına ülkemizin sahip olup olmadığının,

9- Eskiden Eti Holding A.Ş Genel Müdürlüğü'ne bağlı olan ancak daha sonra Özelleştirmek üzere bulunan halen Özelleştirme İdaresi bünyesine alınan kromit ve Türkiye'nin yegane ferrokrom üreticisi Antalya Eti Elektrometalürji Sanayi A.Ş ve Elazığ Ferrokrom A.Ş'nin sahip olduğu kromit sahalarında platin ve platin grubu elementlerin mevcut olup olmadığının,

10- Tahkim Yasası kabulünden 5 sene öncesinden günümüze yukarıda adı geçen kıymetli madenlerin bulunduğu arazilerin kimlerden kimlere devredildiği veya kiralandığının,

Açığa kavuşturulması amacıyla, Anayasa ve İçtüzük gereğince bir Meclis Araştırması açılmasını arz ederiz.

Atilla Başoğlu
Adana Milletvekili
ve 39 Milletvekili

1. Atilla BAŞOĞLU- Adana Mv.
2. Ahmet YILMAZKAYA- Gaziantep Mv.
3. Uğur AKSÖZ- Adana Mv.
4. Ali OKSAL- Mersin Mv.
5. Mehmet YILDIRIM- Kastamonu Mv.
6. Mehmet PARLAKYİĞİT- Kahramanmaraş Mv.
7. Mustafa SAYAR- Amasya Mv.
8. Necati UZDİL- Osmaniye Mv.
9. Ali ARSLAN- Muğla Mv.
10. Ali Cumhur YAKA- Muğla Mv.
11. İlyas Sezai ÖNDER- Samsun Mv.
12. Halil ÜNLÜTEPE- Afyon Mv.
13. Mehmet KÜÇÜKAŞIK- Bursa Mv.
14. Orhan Ziya DİREN- Tokat Mv.
15. Hüseyin GÜLER- Mersin Mv.
16. Muzaffer R. KURTULMUŞOĞLU- Ankara Mv.
17. Turan TÜYSÜZ- Şanlıurfa Mv.
18. Mesut ÖZAKCAN- Aydın Mv.
19. Engin ALTAY- Sinop Mv.
20. Zekeriya AKINCI- Ankara Mv.
21. Fuat ÇAY- Hatay Mv.
22. Abdulaziz YAZAR- Hatay Mv.
23. Ramazan Kerim ÖZKAN- Burdur Mv.
24. Ali Rıza GÜLÇİÇEK- İstanbul Mv.
25. Mehmet TOMANBAY- Ankara Mv.
26. Mustafa GAZALCI- Denizli Mv.
27. Osman COŞKUNOĞLU- Uşak Mv.
28. Feramus ŞAHİN- Tokat Mv.
29. Kemal DEMİREL- Bursa Mv.
30. Atilla KART- Konya Mv.
31. Emin KOÇ- Yozgat Mv.
32. Muharrem TOPRAK- İzmir Mv.
33. Fikret ÜNLÜ- Karaman Mv.
34. Kemal SAĞ- Adana Mv.
35. Mehmet Akif HAMZAÇEBİ- Trabzon Mv.
36. Mehmet Ziya YERGÖK- Adana Mv.
37. Nevin Gaye ERBATUR- Adana Mv.
38. İsmet ATALAY- İstanbul Mv.
39. Yücel ARTANTAŞ- Iğdır Mv.
40. Ensar ÖĞÜT- Ardahan Mv.

GEREKÇE

Dünya bir teknoloji devrimi yaşamaktadır. Sanayi devriminin temel girdileri demir, kömür petrol gibi yeraltı kaynakları değerlerini korurken, geleneksel üretimde bir değer taşımayan, ileri teknoloji üretiminde büyük değer arzeden yeni elementlerin varlığından sözeden bilimsel çalışmalar birbiri ardına yayımlanmaktadır.

Gelişimlerini yeraltı kaynaklarına borçlu G-7 ülkeleri, yeraltı kaynaklarını, yeraltı kaynakları kullanarak işlemişler ve günümüz ekonomilerine ulaşımlardır. Ancak üretilmeyen ve yenilemeyen kaynaklar hergün azalmakta ve bu ülkeleri dışa bağımlı kılmaktadır. Bugün ABD petrolde %50 dışa bağımlıdır ve rezervlerinin on yıl daha yeterli olacağı hesaplanmaktadır. Aynı ülke, boksit, manganez, çinko, nikel, titanyum, antimon, platin gurubu elementler gibi kırka yakın maddede %65-%100 oranında bağımlıdır. Gelişmiş Avrupa ülkeleri ve Japonya'da bu rakamlar %100'lere ulaşmaktadır.

Gelişmiş ülkeler, tükenmekte olan kaynaklarını etkin politikalarla koruma altına alarak, sanayilerinin ayakta kalmasını sağlayacak tedbirleri getirmekte az gelişmiş ve gelişmekte olan ülkelerin kaynakları üzerinde nüfuzlarını artırmaya çalışmaktadırlar. Türkiye'nin kalkınmasını engelleyen dışsal faktörlerin konu ile bağlantısını kurmak yanlış olmayacaktır. Nitekim, kalkınmak sanayileşmekle, sanayileşmek hammadde kullanımıyla ilgilidir. Bu durumsa gelişmiş ülkelerin girdisi olan maden miktarında düşüş demektir.

Gelişmekte olan ve geri kalmış ülkelere madenlerini ham olarak ihraç etmektedir. Afrika, dünya hammaden ihtiyacının %35'ini karşılamasına rağmen kalkınmış olmaktan uzaktır. Ne yazık ki ülkemiz de madenlerini ham ihraç eden ülkeler arasında yer almaktadır. Yabancı şirketlerin ham olarak dışarıya çıkardıkları madenleri yerli şirketler teknolojik imkansızlıklardan dolayı işlemeyen satmak zorundadırlar. İhracatının %75-%100'ü hammaddeye dayalı ülkeler dünyanın en geri kalmış ülkelerini oluşturmaktadır.

Üzülerek görüyoruz ki ülkemiz madencilikte hak ettiği mertebeyi yakalamış değildir. Politikasızlıklar arasında boşta kalan servetlerimiz kapanın elinde kalmak tehlikesindedir. Madenlerimizin ulusal amaçlarla kullanımı, korunması ve geliştirilmesi yarınlarımızın en önemli sorumluluklarındandır. Bu görüşlerin ciddi bir şekilde ele alınması ve sağlıklı, bilimsel bir devlet politikası oluşturulması gerekmektedir.